

Sygn. akt II Ka 230/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Rudnik (spraw.)

Sędziowie: SO Marek Podwójniak

SR del. Justyna Tęcza

Protokolant: sekr. sąd. Monika Szukalska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Sieradzu Alicji Lach

po rozpoznaniu w dniu 08 listopada 2017r.

sprawy **M. Ł.**

skazanego z art. 278 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 25 lipca 2017r. wydanego w sprawie II K 9/17

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Ł. H. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych podwyższoną o podatek od towarów i usług w wysokości 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zwalnia skazanego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym obciążając nimi Skarb Państwa.

sygn. akt II Ka 230/17

UZASADNIENIE

W dniu 25 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w Sieradzu wydał wyrok łączny w sprawie II K 9/17, w którym wymierzył skazanemu M. Ł. w punkcie 1 na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami:

- a) Sądu Rejonowego w Puławach z dnia 14 czerwca 2011 roku, w sprawie o sygn. akt II K 1341/10, za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 278§1 kk, popełniony w dniu 06.08.2010 roku,
- b) Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 12 maja 2014 roku, w sprawie o sygn. akt II K 156/14, za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 278§1 kk, popełniony w dniu 21.01.2014 roku,
- c) Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 08 lipca 2014 roku, w sprawie o sygn. akt II K 333/14, za dokonane w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk czyny wyczerpujące dyspozycję art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk, popełnione w nocy z 08 na 09.02.2014 roku,

d) Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 06 listopada 2015 roku, w sprawie o sygn. akt II K 404/15, za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 158 § 1 kk w zw. z art. 57a§ 1 kk, popełniony w dniu 28.01.2015 roku,

e) Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 06 października 2016 roku, w sprawie o sygn. akt II K 260/16, za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 207§ 1 kk i art. 157§2 kk w zw. z art. 11§ 2 kk, popełniony w okresie od października 2015 roku do 28.01.2016 roku,

f) Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 22 listopada 2016 roku, w sprawie o sygn. akt II K 563/16, za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 297 § 1 kk i art. 286 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełniony w dniu 04.12.2013r.

łącną karę 4 lat pozbawienia wolności, utrzymując w mocy inne rozstrzygnięcia niebędące przedmiotem wydanego wyroku łącznego.

Ponadto na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w pkt. 1 kary łącznej pozbawienia wolności Sąd I instancji zaliczył skazanemu okres wykonywania kary pozbawienia wolności w sprawie II K 1341/10 od dnia 09.02.2015 roku do 30.09.2015 roku oraz okres zatrzymania w sprawie II K 260/16 w wymiarze dwóch dni od dnia 28 do 29 stycznia 2016 roku, a także zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. Ł. H. koszty tytułem wynagrodzenia na nieopłaconą pomoc prawną udzieloną M. Ł. z urzędu oraz zwolnił go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

W ustawowym terminie apelację od powyższego wyroku łącznego wniósł obrońca skazanego zaskarżając go w części dotyczącej wysokości kary orzeczonej w pkt 1 zarzucając w tym zakresie błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał istotny wpływ na jego treść, a polegający na nienależyтым uwzględnieniu okoliczności przemawiających za zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, związanych z bardzo dobrą postawą skazanego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności i błędnym przyjęciu okoliczności przemawiających za orzeczeniem kary łącznej w wymiarze aż 4 lat pozbawienia wolności, a nadto przyjęciu za podstawę rozstrzygnięcia rozważań nad tymi samymi okolicznościami, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i wymiarzenie skazanemu kary pozbawienia wolności na zasadach pełnej absorpcji, w wymiarze najwyższej kary jednostkowej,
2. zasądzenie zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu, nieopłaconej w całości ani w żadnej części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd meriti w toku rozprawy głównej mogą być skutecznie zakwestionowane, a ich poprawność zdyskwalifikowana, wtedy dopiero, gdyby w procedurze dochodzenia do nich Sąd uchybił dyrektywom art. 7 kpk, pominął istotne w sprawie dowody lub oparł się na dowodach na rozprawie nieujawnionych, sporządził uzasadnienie niezrozumiałe, nadmiernie lapidarne, wewnętrznie sprzeczne bądź sprzeczne z regułami logicznego rozumowania, wyłączające możliwość merytorycznej oceny kontrolno-odwoławczej. Zarzut obrazy przepisu art. 7 kpk i w związku z tym dokonania błędnych ustaleń faktycznych może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że sąd orzekający - oceniając dowody - naruszy zasady logicznego rozumowania, nie uwzględni przy ich ocenie wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Ocena dowodów dokonana z zachowaniem wymienionych kryteriów pozostaje pod ochroną art. 7 kpk, i brak jest podstaw do kwestionowania dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych i końcowego rozstrzygnięcia, gdy nadto Sąd nie orzeknie z obrazą art. 410 kpk i 424§2 kpk oraz nie uchybi dyrektywie art. 4 kpk.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania i analizując zarzuty podniesione w apelacji Sąd Okręgowy nie stwierdził takich uchybień ze strony Sądu I instancji, które rodziłyby wątpliwości co do merytorycznej trafności zaskarżonego wyroku.

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego najistotniejszym ustaleniem jest wskazanie jakie wyroki – a konkretnie wymierzone w nich kary – podlegają łączeniu, którego to ustalenia skarżący nie podważa. Podniesiony w apelacji zarzut i zawarte w nim elementy w zasadzie odnoszą się do wymierzonej kary i okoliczności, które Sąd winien wziąć pod uwagę przy jej orzekaniu.

W apelacji wskazano, iż Sąd I instancji winien zastosować zasadę pełnej absorpcji z uwagi na bardzo dobrą postawę skazanego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności. Kwestia postawy skazanego w trakcie wykonywania wobec niego kary pozbawienia wolności nie umknęła jednak uwadze Sądu ferującego zaskarżony wyrok. Podkreślono w uzasadnieniu wyroku, że chociaż nie wydano wobec M. Ł. oceny negatywnej, to jednak jego zachowanie określono jako przeciętne, podkreślono także jego przewinienia dyscyplinarne i nagrody. Analiza załączonej do akt opinii z zakładu karnego dokonana przez Sąd I instancji, choć zwięzła, wskazuje na najważniejsze elementy. Nie podlega przy tym dyskusji, że nawet jej dogłębna, skrupulatna analiza nie pozwoliłaby na wystawienie skazanemu bardzo dobrej oceny. Co prawda nie jest członkiem podkultury przestępczej, wykazał on również chęć dalszej edukacji i dobrze wywiązuje się z obowiązków związanych z nieodpłatnym zatrudnieniem jako sprząający oddział mieszkalny, jednakże nie można tych okoliczności przeceniać. Niebagatelne znaczenie ma przy tym fakt, że był on aż pięciokrotnie karany dyscyplinarnie, w tym dwukrotnie za nieprzestrzeganie ustalonego porządku wewnętrznego. Ponadto w dalszym ciągu nie dostrzega szkodliwości społecznej swojego postępowania, a co do popełnionych przestępstw i dotychczasowego stylu życia prezentuje jedynie umiarkowany krytycyzm. Nie jest także zainteresowany odbywaniem kary w systemie terapeutycznym. Chociaż przeważnie prezentuje prawidłowe postawy i przestrzega regulaminu, to w sytuacjach dla niego trudnych zachowuje się lekceważąco. Chociaż prognoza penitencjarna została określona jako dobra, to z przedłożonej opinii płynie jasny wniosek, iż postawa skazanego może być uznana co najwyżej jako przeciętna. Tym samym nie można mieć wątpliwości co do prawidłowości ustaleń w tym zakresie.

Ponadto obrońca w apelacji wskazuje, iż jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd I instancji przyjął rozważania nad tymi samymi okolicznościami, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach. Tymczasem takie stwierdzenie nie znajduje oparcia w przedmiotowej sprawie. Sąd Rejonowy wyraźnie bowiem wskazał, jakie to okoliczności są brane pod uwagę przy wydawaniu wyroku łącznego, podkreślając, iż nie dokonuje się ponownej oceny stopnia winy oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu, ale należy zbadać przedmiotowo – podmiotowy związek zachodzący między realnie zbiegającymi się przestępstwami. W niniejszej sprawie Sąd przyjął dość bliską więź czasową pomiędzy popełnionymi przez skazanego przestępstwami, do czego można byłoby mieć wątpliwości z uwagi na popełnianie przez niego przestępstw w okresie sześciu lat. Niemniej jednak prawidłowo przyjęto, że nie zachodzi pomiędzy tymi przestępstwami związek podmiotowo – przedmiotowy. Skazany popełniał przestępstwa różnego rodzaju – kilkakrotnie przestępstwa przeciwko mieniu, ale także przeciwko rodzinie i opiece oraz przeciwko życiu i zdrowiu, a przy tym popełniał je na szkodę wielu pokrzywdzonych. Niewątpliwie nie można mówić o tym, aby popełnione przez M. Ł. przestępstwa charakteryzowały się bliskim związkiem.

W niniejszej sprawie apelacja dotyczyła jednak kary (tak co do zasady określił obrońca skazanego), a więc należy się w głównej mierze odnieść właśnie do tego zarzutu, przez pryzmat względnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 438 pkt 4 kpk.

Na wstępie rozważań w tym zakresie należy zauważyć, iż pojęcie rażącej niewspółmierności kary wskazane w art. 438 pkt 4 kpk w związku z jego ocennością było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w wielu orzeczeniach. W wyroku z dnia 11 kwietnia 1985r. (V KRN 178/85, OSNKW z 1995r. Nr 7 – 8, poz. 60) Sąd Najwyższy podkreślił, że zarzut niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić wówczas, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą. Jednocześnie w innym wyroku tego Sądu z dnia 2 lutego 1995r. (II KRN 198/94 – OSNPP z 1995r., z. 6, poz. 18) wskazano przy rozważaniach odnośnie rażącej niewspółmierności kary, iż nie chodzi o każdą ewentualną różnicę co

do jej wymiaru, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - »rażąco« niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować.

Zdaniem Sądu Okręgowego wskazane poglądy znajdują zastosowanie także do wymiaru kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym. Dodać należy, że wydając wyrok łączny Sąd zgodnie z dodanym od 01 lipca 2015r. przepisem art. 85a kk bierze pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Nie rozstrzyga się zatem ponownie o stopniu społecznej szkodliwości poszczególnych przestępstw i winie. Słusznie na te właśnie elementy wskazywał Sąd I instancji. Zgodnie z obecnie obowiązującą regulacją, przedmiotem oceny sądu przy wydawaniu kary łącznej są elementy związane z osobą sprawcy i roli, jaką kara łączna ma odegrać w kontekście kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Decyzją ustawodawcy było odejście od oceny elementów związanych bezpośrednio z czynem, gdyż elementy te były już rozważane w poszczególnych wyrokach skazujących. Niemniej jednak przy ustalaniu wysokości kary łącznej sąd musi mieć na uwadze zarówno warunki i właściwości osobiste skazanego, jak i rodzaj oraz ilość popełnionych przez niego przestępstw. Jest bowiem oczywistym, że to właśnie na podstawie tych uwarunkowań możliwe jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy konkretnie orzeczona kara łączna spełni te cele, o których mowa w art. 85a kk (za: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 2 marca 2017 r. II AKa 19/17, LEX nr 2292455).

Sąd I instancji orzekł wobec skazanego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności, mogąc ją wymierzyć w granicach od 1 roku i 3 miesięcy do 5 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Oceniając ją przez pryzmat wszystkich okoliczności zaistniałych w sprawie kara ta nie może być oceniana jako surowa, a tym bardziej rażąco surowa, a tylko w wypadku uznania jej za rażąco surową podlegałaby ona złagodzeniu. Sąd Rejonowy w Sieradzu wprawdzie w sposób wyjątkowo zwięzły, to jednak - jak wynika z uzasadnienia wyroku - wziął pod uwagę odpowiednie elementy, które powinien był uwzględnić przy wymierzaniu kary łącznej pozbawienia wolności. Przede wszystkim wskazać należy, że Sąd I instancji orzekł ją przy zastosowaniu zasady asperacji, która zdaniem Sądu odwoławczego nie może być uznana za karę zbliżoną do tej, którą wymierzylby Sąd stosując zasadę kumulacji. Nie ma zarazem podstaw, aby wobec M. Ł. orzec karę łączną pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, jak postulował obrońca skazanego. Przede wszystkim podkreślenia wymaga, że co prawda wobec skazanego została wystawiona pozytywna prognoza penitencjarna, niemniej jednak jego zachowanie na przestrzeni całego okresu odbywania przez niego kary pozbawienia wolności można określić jedynie jako przeciętne. Ponadto, co ważne, w dalszym ciągu nie jest w pełni krytyczny odnośnie popełnionych przestępstw i dotychczasowego trybu życia. Dość powiedzieć przy tym, że został skazany za przestępstwo polegające na znęcaniu się nad małoletnim dzieckiem, zaś z załączonej opinii z ZK wynika, że w toku prowadzone jest postępowanie o jego eksmisję. Chociaż, jak wskazuje obrońca, obecnie nie przejawia agresji, a także ma dobry kontakt z rodziną to nie jest to jednak wystarczające do uznania, iż wymierzona skazanemu kara nie jest odpowiednia. Poza tym uwzględniając również dużą liczbę czynów popełnionych przez skazanego, co do których kary podlegały łączeniu oraz ich kwalifikacja, kara łączna z zastosowaniem zasady absorpcji lub zasady asperacji zbliżonej do absorpcji nie spełniłaby zarówno celów w zakresie prewencji indywidualnej, jak i celów w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Wywołałaby bowiem u skazanego przekonanie, że nawet jeżeli dopuścił się wielu poważnych przestępstw, to i tak faktycznie poniósłby odpowiedzialność tylko za część tych czynów, za które orzeczono wobec niego najwyższą karę jednostkową. Z kolei dla społeczeństwa byłoby niezrozumiałe, że osoba, która dokonała kilku przestępstw, w tym poważnych przestępstw, do których należy zaliczyć kradzież, kradzież z włamaniem, udział w pobiciu, oszustwo kredytowe, a także znęcanie się nad małoletnim synem i spowodowanie u niego naruszenia czynności narządów ciała w różnych postaciach nie spotkała się z odpowiednią reakcją karną za swoje czyny. W świetle powyższych rozważań karę łączną 4 lat pozbawienia wolności należy uznać za karę sprawiedliwą, która spełni cele w zakresie prewencji indywidualnej w stosunku do M. Ł. oraz cele w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zauważyć dodatkowo należy, że uwzględniając wymierzone skazanemu kary jednostkowe podlegające łączeniu, skazany przy takim wymiarze kary łącznej faktycznie uniknie wykonania jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych co najmniej dwoma wykonami.

Reasumując Sąd Okręgowy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy M. Ł., na podstawie art. 437§1 kpk, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. Ł. H. kwotę 120 złotych podwyższoną o podatek od towarów i usług w wysokości 27,60 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej M. Ł. z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Jednocześnie na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 § 1 kpk, w związku z trudną sytuacją materialną skazanego, a także uwzględniając fakt, że w zakładzie karnym jest on zatrudniony nieodpłatnie, Sąd Okręgowy zwolnił go od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym obciążając nimi Skarb Państwa.